



BULETINUL PAROHIEI

SFÂNTUL ILIE - HANUL COLȚEI

„Cu cât suferă mai mult omul din afară, cu atât înflorește cel dinăuntru.”

– Varnava Anahoretul (Limonariu)

Nr. 476 / 26 februarie 2023



SFÂNTUL
ANDREI CRITEANUL

660 - 740

CANONUL CEL MARE

În prima săptămână din Postul Paștilor se săvârșește, în cadrul Pavecerniței Mari, Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul. Acesta este alcătuit din patru părți care se citesc, câte una, de astăzi până joi. Integral, Canonul cel Mare se va citi în miercurea din săptămâna a cincea din Postul Mare.

Cine a fost Andrei Criteanul și când a viețuit?

Cunoscut și sub titulatura de „Ierusalimiteanul” sau de „părinte al canoanelor”, Sfântul Andrei s-a născut în Damasc, în jurul anului 660 d.Hr. Interesant este faptul că sursele biografice bizantine vorbesc despre o stare de muțenie a Sfântului până la vârsta de șapte ani, când are loc „dezlegarea limbii” sale. În jurul vârstei de 14-15 ani va fi afierosit de către părinții săi la mănăstirea Sfintei Învieri din Ierusalim, urmând ca după

un deceniu de viațuire și de formare monastică să ajungă la Constantinopol, în anul 685. Tânărul Andrei va rămâne aici și se va ocupa de un azil pentru bătrâni și de un orfelinat, fiind cunoscut, desigur, și pentru talentul său oratoric. Va fi hirotonit diacon, preot și, în jurul anului 712, episcop al cetății Gortina, din insula Creta. În această cetate păstorită de el va intensifica viața duhovnicească și pastorală, iar în anul 740, în data de 4 iulie, în drumul său de întoarcere spre Creta, va trece la Domnul - în localitatea Erissos din insula Mitilene.

Cum este structurat Canonul cel Mare?

Canonul cel Mare este alcătuit din nouă cântări (sau ode), ce urmează un plan aproximativ identic: un irmos (repetat de două ori), grup de tropare care scot în evidență pocăința, grup de tropare care evocă personaje și evenimente din cele două Testamente, un nou grup de tropare care îndeamnă spre pocăință, străpungerea inimii și judecata obștească, două tropare închinare atât Sfintei Maria Egipteanca, cât și Sfântului Andrei, și în final două tropare, având conținut triadologic și mariologic. Desigur, după cântarea a șasea întâlnim două fragmente cu autori diferiți: primul este un condac al Sfântului Roman Melodul (de fapt, prooimionul condacului „La coborârea în iad”, „Suflete al meu...”), iar celălalt este sinaxarul compus de Nichifor Calist Xanthopol.

De ce este numit „cel Mare” și „de pocăință”?

Răspunsul cel mai pertinent ni-l oferă însuși sinaxarul Canonului: este „cel mare” (în originalul grecesc: megas) pentru că este cel mai întins dintre toate canoanele existente în cult (250 de tropare) și (poate) din cauza ideilor și gândurilor teologice, iar forma „Canon de pocăință” (kanon katanyktikos) se datorează faptului că autorul ne pune înaintea o mare pildă de umilință. De remarcat aici faptul că abia în secolul al X-lea, în diferite manuscrise liturgice, apare această titulatură secundară.

Este doar o slujbă în sine, săvârșită în perioada Postului Mare, sau are un caracter de rugăciune care poate fi rostită permanent?

Întregul cuprins al Canonului este o rugăciune de pocăință, o rugăciune care meditează asupra modului de viațuire, punând în balanță viațuirea de acum și modul corect de viațuire al creștinului prin urmarea lui Hristos. Prin textul Canonului ne punem în fața Sfintei Scripturi, o citim cu atenție, o analizăm, jalonăm printre paradigmele cuprinse în ea și simțim în mod real că timpul viețuirii noastre este scurt, că sfârșitul nostru s-a apropiat și că ne vom putea bucura în veșnicie după ce ne-am eliberat de jugul cel greu al păcatului și L-am urmat pe Hristos, prin ținerea poruncilor Sale.

Cum trebuie să înțelegem textul Canonului și, mai mult decât atât, îndemnul cuprins în el?

Credem că cel mai elocvent răspuns ar fi punând în practică chemarea la pocăință și urmarea lui Hristos. Nu este suficientă doar o cunoaștere a lucrurilor sau a realităților launtrice, ci e nevoie de o urmare fidelă a lor, prin practicarea pocăinței, însoțită de asceză, de binefaceri și de străpungerea inimii.

Ce ar trebui să nu uităm atunci când vorbim despre Canonul cel Mare?

Sper ca întregul conținut penitențial al Marelui Canon să nu fie adus în avanscenă doar în perioada Postului Mare, iar apoi uitat și „așezat” cuminte din nou în cărțile de cult. Citirea sa permanentă, ca o rugăciune de pocăință, ne va descoperi vremelnicia și decăderea vieții noastre și nu va lăsa, desigur, ca iconografia creștină să se „păteze” de nepăsarea și ignoranța vremurilor noastre!

Sursa: ziarullumina.ro

**PĂRINTELE
MELHISEDEC UNGUREANU
SFÂNTA MĂNĂSTIRE „LUPȘA”**

UNDE ESTE COMOARA NOASTRĂ?

Duminica de astăzi este ultima Duminică din perioada pregătitoare a Sfântului și Marelui Post. Și astăzi L-am auzit pe Hristos spunându-ne niște cuvinte care par simple: Cum să ne trăim viața ca să putem să câștigăm Împărăția lui Dumnezeu? Din Evanghelia de astăzi, dacă o citim într-

un cadru separat, într-un alt timp liturgic, vedem că sfaturile sunt simple: să iertăm pe frații noștri, să postim nu la arătare, ci în ascuns, ca Tatăl nostru cel din ceruri să ne răsplătească nouă, și să nu ne agonisim lucruri pe pământ, unde molia și furul le pot deteriora, ci să le agonisim în Împărăția cerurilor. Dar astăzi, aceste cuvinte au o greutate mai mare, au o înțelegere mai profundă a realității – pentru că la înfricoșata Judecată, așa cum am văzut Duminica trecută, Hristos a arătat mila ca fiind criteriul judecării.

Toate înțelesurile acestea, pe care Hristos ni le-a pus înaintea ca elemente pregătitoare pentru Postul Mare, ne vor ajuta să trăim altfel postul: nu doar ca o dietă de mâncare, ci ca o lucrare duhovnicească, prin care omul se întoarce la Dumnezeu, prin care omul se reactualizează și prețuiește lucrurile care sunt de valoare în ochii lui Dumnezeu; postul ca lucrare prin care omul începe să se desprindă de lumea aceasta și să se îndulcească încet-încet de lumea pe care Dumnezeu a rânduit-o celor ce Îl iubesc cu adevărat. (...)

Izgonirea lui Adam din Rai ne arată, așa cum spune și Sfântul Grigorie Sinaitul, că „până nu cunoaștem cum ne-a făcut Dumnezeu, nu vom înțelege în ce chip ne-a urâtit păcatul”, până nu cunoaștem frumusețea cu care Dumnezeu ne-a zidit dintru bun-început pe noi și lumea aceasta, nu putem să înțelegem lucrarea păcatului și a iadului în viața noastră de zi cu zi.

Hristos Dumnezeu nostru ne ajută astăzi și caută să ne povățuiască, spunându-ne: „Unde este comoara ta, acolo este și inima ta”. Și dacă comoara noastră, lucrurile pe care noi le prețuim, sunt lucrurile lui Dumnezeu, adică porunca de a iubi pe Dumnezeu și pe aproapele, atunci viața noastră, încet-încet, se transformă, se luminează, se curățește de toate urâteniiile păcatului, omul începe să guste bucuriile vieții veșnice încă de aici, de pe pământ.

Și înțelegând toate lucrurile acestea, prindem însuflare duhovnicească spre a lucra cele poruncite nouă și prin aceasta să vedem unde este comoara noastră și să ne reevaluăm alegerile și căutările noastre, ca să putem să trăim alipiți de Dumnezeu și să ne bucurăm de Învierea lui Hristos.

Sursa: **Arhim. Melhisedec Ungureanu**, *Prin tărâmul pocăinței*, Ed. Reîntregirea, 2018

Depărtați fiind, Doamne, din rai mai înainte
pentru mâncarea cea din lemn, iarăși ne-ai adus pe noi
prin Crucea și prin Patima Ta, Mântuitorule și Dumnezeu meu.
Prin care întărește-ne să săvârșim Postul, cu cuvioasă curăție, și să ne
închinăm dumnezeieștii Învieri, Paștilor celor mântuitoare;
cu rugăciunile celei ce Te-a născut pe Tine.

– Triodul (Duminica Izgonirii lui Adam din Rai)

PROGRAMUL LITURGIC

Luni - Joi <i>27 feb. – 2 mar.</i>	18:00	Pavecernița Mare → Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul
Sâmbătă <i>4 martie</i>	08:00	Utrenia și Sfânta Liturghie → Sâmbăta Sfântului Mare Mucenic Teodor Tiron
	18:00	Vecernia și Litia
Duminică <i>5 martie</i>	08:00	Utrenia și Sfânta Liturghie Ap. Evrei 11, 24-26; 32-40; Ev. Ioan 1, 43-51; glas 5, voscr. 5 → Duminica întâi din Post (a Ortodoxiei)

Pentru versiunea digitală și extinsă a buletinului, abonați-vă pe **sfantul-ilie.ro**.
Strada Doamnei, nr. 18, Sector 3, București